

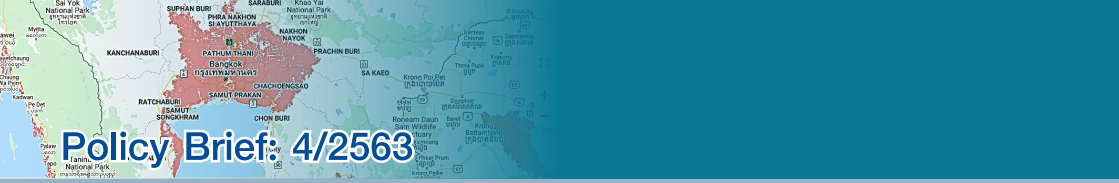

พหุวิภัติ COVID-19 : มาตรการปลดล็อกกับแนวทาง การเตรียมความพร้อมสำหรับความมั่นคง

นาวาอากาศเอก ไชยา ออกแดง
นางสาว ภริญชญา อุไรรัตน์

บทสรุปผู้บริหาร

ศสย.สปท. ได้จัดทำ Security Lab ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย กรณีที่หากประเทศไทยได้มีมาตรการปลดล็อกประเทศ เพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจและผ่อนคลายความตึงเครียดในสังคม เพื่อให้เกิดการสมดุลทั้งการควบคุมโรคและการประกอบกิจการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประชาชนได้กลับสู่ชีวิตปกติ โดยใช้กระบวนการกำหนดภาพฉากทัศน์ (Scenario) และการคิดเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Thinking) ผลวิเคราะห์จาก 6 มิติ (STEEP-M) พบว่าใน **มิติด้านสังคม** นั้น ควรกำหนดเป้าหมายให้ “ประชาชนสามารถกลับมาดำรงชีวิตได้อย่างผาสุกในฐานวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal)” โดยรัฐควรสนับสนุนผู้ประกอบการประกอบการดำเนินการธุรกิจ มีการจ้างงานและขับเคลื่อนเศรษฐกิจ การฝึกทักษะอาชีพและการบริหารเงินของประชาชน รวมทั้งปลูกฝังแนวความคิดการพึ่งตนเองแบบยั่งยืน **มิติด้านเทคโนโลยี** ควรตั้งเป้าหมายให้ “มีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและระบบนิเวศดิจิทัลได้รับการพัฒนา ประชาชนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึง” โดยสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงดิจิทัล (Digital Divide) **มิติด้านเศรษฐกิจ** ควรมีเป้าหมายให้ “คงดำรงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนฐานวิถีชีวิตแบบใหม่” โดยสร้างแพลตฟอร์มและพัฒนาทักษะอาชีพบนฐานเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) **มิติด้านสิ่งแวดล้อม** ควรมีเป้าหมาย “สร้างสมดุลวิถีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับมาตรการการป้องกันการระบาดของโรคโควิด-๑๙” โดยกำหนดมาตรการ ข้อจูงใจด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่กับมาตรการด้านสาธารณสุข **มิติด้านการเมือง** ควรมีเป้าหมาย “สร้างความเชื่อมั่นของประชาชนในเรื่องการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ของรัฐบาล” โดยการสร้างธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และความเป็นธรรมต่อกลุ่มชนทุกระดับ และ**มิติด้านทหาร** นั้น ควรมีเป้าหมาย “เป็นกองทัพที่มีความยืดหยุ่น (Resilience) และมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามความมั่นคงในทุกรูปแบบ” โดยควรปรับบทบาทภารกิจ และการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป

สถานการณ์

วิกฤติโควิด-๑๙ ที่แพร่ระบาดหนักทั่วโลก รัฐบาลหลายประเทศได้ใช้มาตรการปิดประเทศ (Lockdown) โดยให้หยุดกิจกรรมและธุรกิจที่ไม่จำเป็น ให้มีการรักษาระยะห่างทางสังคม (Social Distance) เพื่อลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะทำให้เชื้อไวรัสลุกลามเป็นวงกว้าง เมื่อมาตรการล็อกดาวน์หรือการกักตัวทั่วประเทศทำให้ธุรกิจหลายธุรกิจต้องหยุดทำการชั่วคราว เช่น สายการบิน โรงพยาบาล โรงเรียน ร้านอาหาร บาร์ คาเฟ่ สระว่ายน้ำ เป็นต้น หรือสถานที่สาธารณะ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และสนามเด็กเล่น เป็นต้น ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้คนสามารถรวมตัวกันได้

ผลจากมาตรการล็อกดาวน์ส่งผลกระทบในทุกมิติทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นเป็นการชะงักงันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่อง ทั้งการยกเลิกเที่ยวบิน การยกเลิกการจองโรงแรม การยกเลิกกิจกรรมต่าง ๆ ลุกลามไปถึงการชะลอการผลิตในภาคอุตสาหกรรมทั่วโลกที่อยู่ภายใต้ระบบห่วงโซ่มูลค่าโลก (Global Value Chain) อันส่งผลกระทบต่อไปสู่ผลกระทบด้านการค้าและการลงทุน ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการที่ประชาชนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายกับการป้องกันการติดเชื้อ (เช่น ต้องซื้อหน้ากากหรือเจลล้างมือ) รวมไปถึงการที่คนจะต้องมีการกักตัวอยู่กับบ้านจนทำให้ขาดรายได้ แรงงานว่างงาน จนเกิดความเครียดและปัญหาทางสุขภาพจิตตามมาอีกด้วย

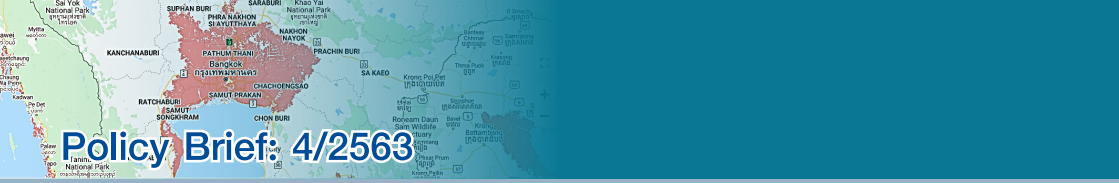

ฉากทัศน์ (Scenario)

ประเทศไทยสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ไม่ให้ขยายวงกว้าง มีตัวเลขของผู้ติดเชื้ออยู่ในระดับต่ำ และมีอัตราการสูญเสียชีวิตที่น้อยลง จึงได้ออกมาตรการผ่อนคลายเป็น เพื่อให้ผู้คนทำมาหาเลี้ยงชีพ ทำธุรกิจ ทำการผลิต นักเรียนได้เรียนหนังสือ คนได้ทำงาน และสังคมไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้มีการสมดุลทั้งการควบคุมโรคและการประกอบกิจการและกิจกรรมต่าง ๆ โดยยังคงมีไว้ซึ่งสถานะฉุกเฉิน คุมมาตรการเฝ้าระวัง จากกลุ่มติดเชื้อไร้อาการ และป้องกันการระบาดซ้ำสอง (Second Wave) โดยปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนที่รักษาโรคดังกล่าวฯ ได้อย่างสิ้นเชิง ยังมีโอกาสจะเกิดการติดเชื้อต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะมีวัคซีนป้องกันโรคมายาใช้อย่างเพียงพอ ดังนั้นหากประเทศไทยจะดำเนินการปลดล็อกประเทศจะมีแนวทางเตรียมความพร้อมในมิติด้านความมั่นคงอย่างไร โดยให้ประชาชนได้กลับสู่ชีวิตปกติบนวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

จาก Scenario ในที่ประชุมได้ระดมความคิดเห็น โดยได้นำกระบวนการคิดเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Thinking) ๕ ขั้นตอน ได้แก่ การระบุปัญหาที่เกิดขึ้น (Identify Problems) กำหนดเป้าหมายหลัก (Common Goal) ผู้รับผิดชอบเกี่ยวข้อง (Stake Holder) แนวทางและข้อเสนอแนะ ตลอดจนการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication) โดยวิเคราะห์ตาม STEEP-M ใน ๖ มิติ ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเมือง และด้านการทหาร ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

Policy Brief: 4/2563

๑. ด้านสังคม จากการระดมความคิดเห็นและวิเคราะห์แล้ว พบว่า จะเกิดความเห็นต่อมาตรการการผ่อนคลายที่แตกต่างกันของคนในสังคม ซึ่งบางกลุ่มอาจมีความคิดเห็นแย้งต่อมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล เช่น การงดจำหน่ายแอลกอฮอล์ หรือช่วงเวลาเคอร์ฟิว การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของตนไปจากเดิม เช่น ความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาเทคโนโลยี โดยพบ**ปัญหา (Problems)** เช่น การขาดองค์ความรู้ รวมถึงโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีอีกด้วย นอกจากนี้ ผลกระทบในทางสังคมจะมาจากการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีการเปิดให้บางธุรกิจกลับมาดำเนินงาน บางธุรกิจก็จำเป็นต้องปิดกิจการลง เพราะบางธุรกิจ บางกิจกรรม ไม่สามารถกลับมาสู่ภาวะเดิมได้ เช่น โรงภาพยนตร์ โรงยิม และสระว่ายน้ำ เป็นต้น ซึ่งทำให้อัตราการจ้างงานอาจไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป มีการลดพนักงานก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานในระยะยาว เกิดปัญหาหนี้สิน และปัญหาอาชญากรรม ซึ่งเป็นผลจากรายได้ของประชาชน ผู้ใช้แรงงาน หรือกลุ่มพ่อค้าแม่ค้า ที่ขาดหายไป อีกทั้งการคงมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม ทำให้ความผูกพันและปฏิสัมพันธ์ของคนน้อยลง ก่อให้เกิดความเครียดและปัญหาสุขภาพจิตตามมา โดยกำหนด**เป้าหมายหลัก (Goal)** คือ ให้ “ประชาชนสามารถกลับมาดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในฐานวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal)” ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลัก (**Stakeholders**) ในมิติด้านสังคม เช่น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้ประกอบการในธุรกิจต่าง ๆ นำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเหล่านี้ เพื่อประกอบการทำแผนงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบโดยมี**แนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย** ดังนี้

(๑) ช่วยเหลือผู้ประกอบการให้สามารถดำเนินธุรกิจได้ เพื่อทำให้เกิดการจ้างงาน เนื่องจากเมื่อประชาชนมีรายได้ ส่งผลให้เกิดกำลังซื้อ และเกิดรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ

(๒) ฝึกอบรมทักษะการประกอบอาชีพให้กับคนรายได้ต่ำในเมือง เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย รวมทั้งควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการเงิน และ

(๓) ปลูกฝังแนวความคิดการพึ่งตนเองแบบยั่งยืน โดยการสอดแทรกแนวคิดดังกล่าวในทุกระดับการศึกษา

๒. ด้านเทคโนโลยี จากมาตรการการล็อกดาวน์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส โควิด-๑๙ พบปัญหา (Problems) ประชาชนต้องใช้ชีวิตอยู่ในบ้านทำงานจากที่บ้าน (Work from home) ซึ่งมีความจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมืออย่างมาก และเป็นการเร่งการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินชีวิตบนฐานเศรษฐกิจดิจิทัลมากขึ้น เช่น การสั่งซื้อของออนไลน์ การทำธุรกรรมการเงิน หรือชำระบิลต่าง ๆ ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล หรือการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เป็นต้น หากแต่การดำเนินการตามที่กล่าวมานี้ ไม่ใช่ทุกคนทั้งประเทศจะได้เข้าถึงเทคโนโลยีเหล่านี้เหมือนกันหมด ยังมีปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี (Digital Divide) เกิดปัญหาเรื่องความพร้อมในการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ประชาชนยังไม่มีโอกาสเข้าถึงได้ทุกกลุ่ม ขาดโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี (Digital Infrastructure) รวมถึงดิจิทัลแพลตฟอร์มต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดความเหลื่อมล้ำให้กับประชาชนบนวิถีการใช้ชีวิตแบบใหม่ (New Normal) ซึ่งควรมีเป้าหมายหลัก (Goal) ให้ “มีโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและระบบนิเวศดิจิทัลได้รับการพัฒนา ประชาชนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึง” ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลัก

Policy Brief: 4/2563

(Stakeholders) ในมิติด้านสังคม เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นเจ้าภาพ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) กระทรวงวิทยาศาสตร์ และกระทรวงศึกษาธิการ นำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเหล่านี้เพื่อประกอบการทำแผนงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบ โดยมีแนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

- (๑) การเพิ่มสิทธิในการเข้าถึงเครือข่ายทางเทคโนโลยี เช่น การลดอัตราค่าบริการ การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี 5G เป็นต้น
- (๒) การเปิดโอกาสในการเข้าถึง โดยสร้างความรู้และความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี (People ware)
- (๓) รัฐบาลควรสร้าง Platform/ Market place ทางเกษตร เพื่อให้ประชาชนรากหญ้าเข้าใช้ได้โดยง่าย

๓. ด้านเศรษฐกิจ นับว่ามีความสำคัญและผลกระทบอย่างมากจากมาตรการการล็อกดาวน์ประเทศ พบ**ปัญหา (Problems)** ว่าการชะงักงันของระบบห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) หลายธุรกิจปิดตัวลง โดยเฉพาะธุรกิจภาคการท่องเที่ยว จะเห็นผลกระทบอย่างเห็นได้ชัด เช่น ธุรกิจการบิน การท่องเที่ยว การโรงแรม ทำให้เกิดการว่างงาน ตกงาน และประชาชนขาดรายได้ ถึงแม้ว่าภาครัฐจะให้ความช่วยเหลือเยียวยาในระยะสั้น แต่ก็ยังมีความคลาดเคลื่อนในเรื่องฐานข้อมูลผู้ที่ได้รับการเยียวยา ทำให้เกิดการประท้วงต่าง ๆ นานา เนื่องจากการที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ที่ทัดเทียมกัน การมีมาตรการผ่อนคลายนโยบายลดล็อกประเทศ ภาครัฐควรกำหนดเป้าหมายหลัก (Goal) คือให้ “คงดำรงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนฐานวิถีปกติแบบใหม่ (New normal)” ทั้งนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลัก (Stakeholders) ในมิติด้านเศรษฐกิจ อาทิ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักนายกรัฐมนตรี กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน กระทรวงเกษตรและ

สหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SMEs Bank) และศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง (ศปร.) กองบัญชาการกองทัพไทย ดำเนินแผนงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบโดยมีแนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

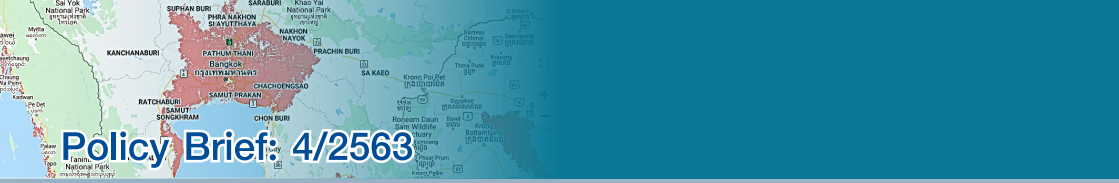
(๑) การให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ให้ผู้ประกอบการและแรงงาน เพื่อสร้าง Platform ที่เชื่อถือได้

(๒) การให้ความรู้ในการประกอบอาชีพบนฐานเศรษฐกิจแบบดิจิทัล การฝึกอาชีพใหม่ โดยหน่วยงานหากกลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ เช่น ธุรกิจอาหารออนไลน์ หรือหาอาชีพรองรับให้แรงงานว่างงานในรูปแบบใหม่ สร้างอาชีพทางเลือก หรือทดแทนอาชีพเดิมที่อาจยังกลับไปทำไม่ได้ เช่น นวดแผนโบราณ และรถรับจ้าง เป็นต้น

(๓) การส่งเสริมศักยภาพทางการเกษตร เทคโนโลยีการเกษตร การพัฒนาเมล็ดพันธุ์/สายพันธุ์พืช ดิน แหล่งเพาะปลูก และการให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภค (โดยกรมชลประทาน) เพื่อมุ่งเน้นระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเองภายในประเทศให้ได้มากที่สุด เช่น การเกษตรกรรม

(๔) การกำหนดให้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดหลักในการดำเนินธุรกิจ เน้นเศรษฐกิจพอเพียง และ (๕) การพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้ปริมาณมากเพียงพอที่จะส่งออกและได้มาตรฐานการส่งออก และการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ ช่องทางการส่งออก เพื่อพัฒนาลิขสิทธิ์เชิงการเกษตรสู่การส่งออก (เป็นครัวโลก)

๔. ด้านสิ่งแวดล้อม ในช่วงที่มีมาตรการล็อกดาวน์ประเทศ พบปัญหา (Problems) เช่น กิจกรรมต่าง ๆ หลายน้อยลงของมนุษย์หยุดลง ส่งผลให้ระบบนิเวศหลายแห่งมีการฟื้นฟูลึกลับ แต่ในขณะเดียวกันก็เกิดปัญหาตามมาหลายอย่าง เนื่องจาก

Policy Brief: 4/2563

รูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนไป เช่น มีการเพิ่มขึ้นของขยะ พลาสติกและโพนมากขึ้น จากการสั่งซื้อสินค้าและอาหารผ่านระบบออนไลน์ และคาดว่าวิถีแบบใหม่ (New Normal) นี้ จะคงมีอยู่ต่อไป แม้ว่าจะมีการผ่อนคลายและปลดล็อกมาตรการแล้วก็ตาม トラบเท่าที่ประชาชนยังไม่สามารถใช้ชีวิตปกติแบบเดิมได้ โดยควรตั้งเป้าหมายหลัก (Goal) คือ “สร้างสมดุลวิถีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับมาตรการป้องกันการระบาดของโรคโควิด-๑๙” ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลัก (Stakeholders) ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเจ้าภาพ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SMEs Bank) และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะได้นำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเหล่านี้ เพื่อประกอบการทำแผนงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบ โดยมีแนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

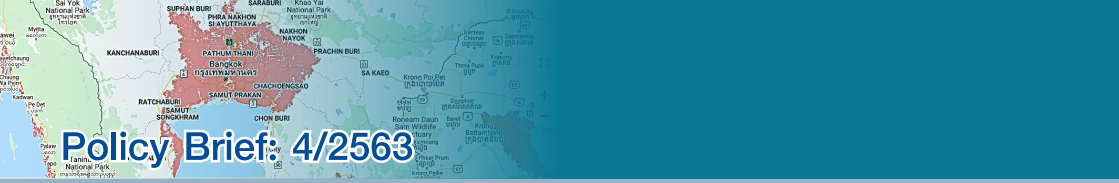
(๑) กำหนดแผนพัฒนาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อม เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในอนาคตที่ปลอดภัย พร้อมกำหนดมาตรการทางสาธารณสุขควบคู่ เพื่อพัฒนาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและรองรับการท่องเที่ยวในอนาคต โดยอาจปรับรูปแบบเป็นการท่องเที่ยวเชิงผสมผสานระหว่างการอนุรักษ์และความปลอดภัยจากโรคระบาด

(๒) กำหนดมาตรการ ข้อบังคับ หรือกฎหมายที่เข้มงวด ต่อการบังคับใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถย่อยสลาย โดยใช้มาตรการจูงใจทางภาษี หรือลดราคาสินค้าสำหรับผู้นำถุงผ้ามาใช้ และ

(๓) รมณรงค์สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยจากโรคระบาดในการท่องเที่ยว

๕. ด้านการเมือง มาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้กำหนดในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ปัจจุบันรัฐบาลใช้มาตรการควบคุมโรคระบาดโควิด ประกอบด้วย ๓ มาตรการหลักคือ ๑) มาตรการด้านสาธารณสุขและการแพทย์ ๒) มาตรการด้านสังคม Social Distancing และ ๓) มาตรการล็อกดาวน์ โดยมาตรการล็อกดาวน์นี้มีต้นทุนสูงต่อเศรษฐกิจและสังคม ควรดำเนินการชั่วคราวในเวลาจำกัด ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยใช้ลักษณะแบบกึ่งล็อกดาวน์ เช่น ประกาศเคอร์ฟิว โดยให้อยู่บ้านและจำกัดเวลาการเดินทาง เป็นต้น ซึ่งมาตรการดังกล่าวฯ พบ**ปัญหา (Problems)** เช่น เกิดกลุ่มคนที่มีความเห็นต่างทางการเมืองออกมาคัดค้านต่อต้านมาตรการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ รวมถึงการเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มนิสิตนักศึกษา และกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ หรือกลุ่มนักการเมือง เป็นต้น รวมทั้งการเรียกร้องการเยียวยาของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการล็อกดาวน์ เพื่อแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ในด้านต่าง ๆ โดยควรกำหนด**เป้าหมายหลัก (Goal)** คือ “สร้างความเชื่อมั่นของประชาชนในเรื่องการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ของรัฐบาล” ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลัก (Stakeholders) ในมิติด้านการเมือง เช่น ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) (ศบค.) เป็นหน่วยงานหลัก หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ กระทรวงทุกกระทรวง ส่วนจังหวัด หน่วยงานความมั่นคง ประชาชน เอกชน สื่อสารมวลชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จะได้นำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเหล่านี้ เพื่อประกอบการทำแผนงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบ โดยมี**แนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย** ดังนี้

Policy Brief: 4/2563

- (๑) ศบค. ควรขยายช่องทางการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างการรับรู้และความเข้าใจกับประชาชน เช่น Application สำหรับรับเรื่องร้องเรียน หรือ SMS แจ้งข่าวสารจากรัฐบาล
- (๒) เปิดช่องทางเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหฯ และ
- (๓) เปิดช่องทางและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบมาตรการของรัฐในการแก้ไขปัญหฯ โดยการบริหารจัดการของรัฐบาลต้องมีความโปร่งใส เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจรัฐบาล

๖. ด้านการทหาร ในสภาวะการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ ทหารมีบทบาทสนับสนุนการปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาล การมีส่วนร่วมของกองทัพในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการดูแลภายในหน่วยทหาร เรื่องสุขอนามัย ขวัญกำลังใจ และภาระงานที่เพิ่มขึ้น จากการเปลี่ยนระบบการปฏิบัติงาน อีกทั้งควรทบทวนบทบาทภารกิจให้สอดคล้องกับภัยคุกคามที่เปลี่ยนไป **ปัญหา (Problems)** คือ ภาพลักษณ์ของกองทัพในมุมมองของประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องการใช้งบประมาณในการจัดหาทุโธปกรณ์ และความคุ้มค่าซึ่งกรณีการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ทำให้กองทัพต้องปรับตัวโดย **ควรมีเป้าหมาย (Goal)** “เป็นกองทัพที่มีความยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อภัยคุกคามความมั่นคงในทุกรูปแบบ” ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบเป็นเจ้าภาพหลัก (Stakeholders) เช่น กระทรวงกลาโหม (ภายในประเทศ) และ กระทรวงการต่างประเทศ (ระหว่างประเทศ) หน่วยงานสนับสนุนภายในประเทศ ได้แก่ กองทัพสมช. กอ.รมน. ศรชล. รัฐบาล ภาคประชาชน ภาคเอกชน องค์กรอิสระ และ NGOs ที่อยู่ในประเทศไทย สำหรับองค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ กองทัพอาเซียน กองทัพที่เป็นพันธมิตรกับไทย องค์กรอิสระ และเครือข่าย NGOs ระหว่างประเทศ จะได้นำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเหล่านี้ เพื่อประกอบการทำแผนงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบ โดยมี **แนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย** ดังนี้

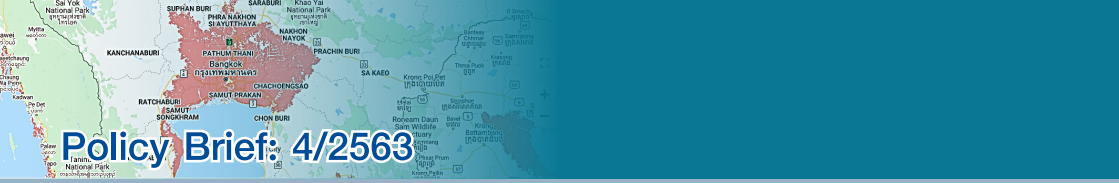

(๑) เหล่าทัพควรทำการประเมินภารกิจของกองทัพกับภัยคุกคามในมุมมองของกองทัพ เพื่อสร้างแผนการรับมือกับภัยคุกคามแบบเชื่อมโยง ซึ่งจะทำให้การใช้งบประมาณสอดคล้องกับภัยคุกคามความมั่นคงที่เปลี่ยนไป

(๒) สร้างเครือข่ายความมั่นคงทั้งภายในและต่างประเทศแบบองค์รวม โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้อย่างบูรณาการ

สุดท้ายนี้องค์ประกอบสำคัญของกระบวนการคิดเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Thinking) ในการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ได้แนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จำเป็นต้องมีกระบวนการสื่อสารทางยุทธศาสตร์ (Strategic Communication) เพื่อสื่อสารให้ประชาชน ได้สร้างความตระหนักรู้และมีความเข้าใจในแนวทางและนโยบายจากภาครัฐดังกล่าว

บทสรุป แนวทางข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Brief) จากการคิดวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenario) ที่ว่า “หากประเทศไทยได้มีมาตรการปลดล็อกประเทศเพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจและผ่อนคลายความตึงเครียดในสังคม เพื่อให้เกิดการสมดุลทั้งการควบคุมโรคและการประกอบกิจการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประชาชนได้กลับสู่ชีวิตปกติ” โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Thinking) ในการจัดประชุมและจัดทำ Security Lab ของ ศสย.สพท. ในครั้งนี้ เป็นข้อมูลข้อเสนอแนะเบื้องต้นในแต่ละมิติ ได้แก่ สังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมืองและการทหาร ตามที่ได้สรุปไว้แล้วข้างต้น ทางคณะผู้ดำเนินการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะเป็นแนวทางต่อประเทศในการนำไปใช้ประโยชน์ โดย ศสย.สพท. จะมีการวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางในรายละเอียดของแต่ละมิติความมั่นคงแต่ละด้านในโอกาสต่อไป

ไม่ประมาทการ์ดอย่าตก
หยุดเชื้อ COVID-19

- อยู่บ้าน
- สวมหน้ากาก
- เว้นระยะห่าง 2 เมตร
- ล้างมือบ่อยๆ
- กินร้อน ช้อนส่วนตัว
- ดูแลใส่ใจ สุขภาพ

รวมพลังคนไทย หยุดเชื้อเพื่อชาติ

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

ขอขอบคุณสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี 2563

อนามัยเชียงใหม่ รรอนผู้สูงอายุ

- ● ● ไทยจะสู้โควิดได้
- ● ● คนไทยต้องรับผิดชอบต่อตัวเอง
- ● ● และรับผิดชอบต่อคนอื่นไปด้วยกัน